



Raport
z realizacji
Programu
Operacyjnego



INFRASTRUKTURA

2021

Raport z realizacji
Programu Operacyjnego
VII. Infrastruktura
za 2021 rok

Spis treści

str. 4

Wprowadzenie. Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawę do zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2021 r. przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Infrastruktura.

str. 6

W pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **Fakty i liczby** odnoszące się do wybranych zagadnień odzwierciedlających procesy związane z infrastrukturą miejską, środowiskiem naturalnym, ochroną przeciwpowodziową w Gdańsku.

str. 8

Ze względu na sytuację zaistniałą w 2021 r. związaną z wystąpieniem pandemii COVID-19 w kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **Działania podjęte w 2021 r. w związku z pandemią COVID-19**, które zostały wprowadzone w obszarze infrastruktury w celu zapobiegania rozprzestrzeniania wirusa.

str. 9

Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **Działań podjętych w 2021 roku w ramach realizacji celów operacyjnych** Programu Operacyjnego Infrastruktura. Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje w jaki sposób realizowane jest osiem celów operacyjnych wskazane w obszarze infrastruktury. Wiele podejmowanych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów Operacyjnych, co w tekście zostało odnotowane jako powiązania z innymi Programami.

str. 25

Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **Wskaźniki realizacji celów operacyjnych**. Wartości wskazane za lata 2015–2021 umożliwiają dokonanie analizy zmian, jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań, interwencji i projektów.

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w Mieście.

Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, tj.: Edukacja, Zdrowie Publiczne i Sport, Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska, Kultura i Czas Wolny, Innowacyjność i Przedsiębiorczość, Atrakcyjność Inwestycyjna, **Infrastruktura**, Mobilność i Transport oraz Przestrzeń Publiczna.

Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad systematycznym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, jak również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się na analizie działań prowadzonych w różnych obszarach życia Miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i wzmacniać aktywność obywatelską.

Godny podkreślenia jest fakt, że realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, że przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa, mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.





W trosce o bezpieczeństwo mieszkańców i środowisko naturalne w Programie Operacyjnym Infrastruktura zawarto działania służące ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza. Poprawa efektywności energetycznej wynika z konieczności efektywnego korzystania z zasobów, a przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej będą służyły lepszemu zagospodarowaniu zasobami wody pitnej. Obserwowane zmiany klimatyczne powodują konieczność zwiększenia działań służących zapewnieniu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego. Poprawa czystości przestrzeni publicznej przewidziana w Programie zwiększy jej estetykę. Działania z zakresu gospodarki mieszkaniowej posłużą zwiększeniu dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego oraz podniesieniu efektywności gospodarowania zasobem lokali pozostających w dyspozycji gminy.

Koordinator Programu

Olga Goitowska
Z-ca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej,
Kierownik Referatu Komunalnego, Urząd Miejski w Gdańsku

Opiekun merytoryczny Programu

Piotr Grzelak
Z-ca Prezydenta Miasta Gdańska
ds. zrównoważonego rozwoju



Zespół Programowy

Anna Babis-Kłudka
Lucyna Berendt
Ziemowit Borowczak
Barbara Dziubich
Anita Frąckiewicz
Joanna Grzyba
Michał Kozłowski
Wojciech Kruczkowski
Jacek Ołdakowski
Mariusz Sadłowski
Wojciech Szpakowski
Magdalena Wiśniewska
Jacek Wojtczak
Kamila Żmuda-Baszczyń

875 km

wynosiła długość oświetlonych ulic i ciągów pieszo-rowerowych w mieście w 2021 r.; to o 14 km więcej niż w poprzednim roku

źródło: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni

53

zbiorniki retencyjne, o łącznej pojemności 738 tys. m³, znajdowało się na terenie Gdańska w 2021 r.

źródło: Gdańskie Wody

6

stacji automatycznego monitoringu jakości powietrza, wchodzących w skład sieci pomiarowej Agencji Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej, znajdowało się w Gdańsku w 2021 r.

źródło: Fundacja „Agencja Regionalnego Monitoringu Atmosfery Gdańsk-Gdynia-Sopot (ARMAG)”

330

pozwolenia na budowę – dotyczące budowy 8196 mieszkań – wydano w 2021 r.

źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny



72,2%

odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje gazową z sieci w 2021 r.

źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

59,5 m²

przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytku w 2021 r.

źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

1268,9 km

długość sieci wodociągowej w Gdańsku w 2021 r.

źródło: Saur Neptun Gdańsk

24%

poziom recyklingu i przygotowania odpadów do ponownego użytku w 2021 r.
Od 2021 r. przy obliczaniu nowego poziomu recyklingu uwzględnia się również tzw. recykling organiczny.

źródło: Wydział Gospodarki Komunalnej, UMG

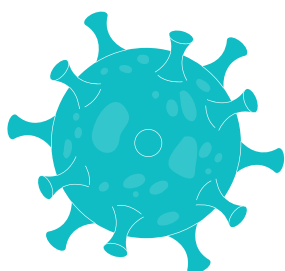


DZIAŁANIA PODJĘTE W 2021 ROKU W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19

Samorząd terytorialny w warunkach pandemii COVID-19 zmagał się z wyzwaniami związanymi z realizowaniem zadań nadzwyczajnych prowadzonych na rzecz mieszkańców, działając w warunkach niepewności, przy ograniczonych zasobach i narzędziach. Konsekwencje pandemii COVID-19 z pełną mocą ukazały fundamentalną rolę samorządu terytorialnego w tworzeniu bezpiecznych warunków życia, zdrowia, nauki i pracy gdańszczan. Główne działania struktur miejskich dotyczyły tworzenia warunków sanitarnych zmniejszających ryzyko transmisji wirusa oraz z wdrażaniem protokołów sanitarnych dotyczących świadczenia niezbędnych usług mieszkańcom. Jednocześnie, mając na uwadze sytuację gdańszczan, miasto wyszło naprzeciw ich potrzebom i wprowadziło szereg lokalnych działań ukierunkowanych na wsparcie mieszkańców, przeciwdziałanie osłabieniu gospodarczemu i spadkowi poziomu życia wywołanymi przez kryzys. Ogółem z budżetu miasta na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19 przeznaczono ponad 18,7 mln zł, w tym prawie 13,4 mln zł sfinansowano ze środków własnych Miasta, a prawie 5,4 mln zł ze środków zewnętrznych.

W ramach działań w związku z pandemią COVID-19 miasto skupiało się na udzielaniu pomocy w zakresie: wsparcia podmiotów leczniczych, przedsiębiorców, pomocy dla mieszkańców a także wsparcia na rzecz kultury. W ramach prezentowanego Programu Operacyjnego Infrastruktura widocznym następstwem pandemii było m.in. **zwiększenie zużycia mediów oraz zwiększenie produkcji ilości śmieci przez użytkowników indywidualnych w gospodarstwach domowych**. Obszarem problematycznym stała się poprawna segregacja odpadów, w tym jednorazowych maseczek oraz rękawiczek. Miasto wyszło naprzeciw nowym potrzebom za pomocą działań tj.:

- zapewnienie odbioru odpadów z miejsc przebywania osób objętych izolacją w warunkach domowych z powodu pandemii COVID-19,
- wsparcie przedsiębiorców z branży budowlanej poprzez uproszczenie procedur przy zamówieniach publicznych na remonty lokali. Uproszczone procedury umożliwiają przystępowanie do przetargów większej liczbie podmiotów gospodarczych, w tym małym, rodzinnym firmom. Mniejszy zakres zamówienia, obniżona wysokość wadium czy częściowa płatność po realizacji poszczególnych etapów, ułatwia wykonawcom zachowanie płynności finansowej i bieżące regulowanie należności związanych z realizacją zadania,
- dodatkowo, Gdańskie Nieruchomości na swoim profilu w mediach społecznościowych kontynuowały kampanię „Nasi Najemcy”. Jej celem jest wsparcie przedsiębiorstw, w tym trudnym dla biznesu czasie. Na podstawie krótkiego opisu działalności i kilku zdjęć, przygotowywane są wpisy promujące przedsiębiorcę i jego działalność również w okresie pandemii w mediach społecznościowych.



DZIAŁANIA PODJĘTE W 2021 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny VII.1. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza

- W maju 2020 r. rozpoczęła się **budowa Portu Czystej Energii**, czyli zakładu termicznego przekształcania odpadów komunalnych, w którym odzyskiwana będzie energia z odpadów nienadających się do recyklingu. W wyniku pracy instalacji w kogeneracji do sieci trafi rocznie 509 TJ ciepła systemowego oraz 109 GWhe energii elektrycznej. Wyprodukowana **zielona energia i ciepło** systemowe w Porcie Czystej Energii, zamiast w węglowych blokach energetycznych, **pozwole ograniczyć znaczną ilość emisji zanieczyszczeń do powietrza**, w tym pyłów, CO₂, SO_x i NO_x. Instalacja ta ograniczy w znaczny sposób również ilość emisji do powietrza metanu i innych gazów składowiskowych, poprzez ograniczenie składowania odpadów, będących ich źródłem obecnie i w przyszłości. Do końca 2021 r. wykonywano prace budowlane dotyczące budynku głównego, obsługowego. Wykonano większość prac ziemnych, w tym zbiorniki na wody, odcieki i niezbędne sieci. Powstały fundamenty pod budynek kotła i instalację oczyszczania spalin oraz komin. Rozpoczął się montaż technologii – zamontowano ruszt. Planowane zakończenie inwestycji, to grudzień 2023 r.



ryc. 1. Wizyta na terenie budowy Portu Czystej Energii – zakładu termicznego przekształcania odpadów.
Fot. A. Makowski /gdansk.pl

- W wyniku **realizacji projektów ciepłowniczych** w 2021 r. wybudowano 2,1 km nowych sieci ciepłowniczych i przyłączy oraz zmodernizowano 4,2 km sieci. Do miejskiej sieci ciepłowniczej podłączono 232 budynki mieszkalne (w tym 57 budynków z rynku istniejącego) oraz 51 budynków handlowo-usługowych, użyteczności publicznej i in. **Największe inwestycje modernizacyjne** na sieci przeprowadzono w rejonach ul. Wejhera oraz ul. Śląskiej, gdzie łącznie zmodernizowano 3,9 km sieci ciepłowniczej. Dzięki tym inwestycjom emisję dwutlenku węgla ograniczono o ok. 315 t rocznie.
- Prowadzono prace termomodernizacyjne mające na celu zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą i jego zużycia. **Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych** objęła w 2021 r.:
 - obiekty oświatowe, w których w 2021 r. ukończono prace termomodernizacyjne: Żłobek nr 2 przy ul. Piastowskiej 92A, Szkołę Podstawową nr 55 przy ul. Wolności 6A, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 przy ul. Na Zaspę 31A, SP nr 21 przy ul. Na Stoku 43, Żłobek nr 3 przy ul. Chałubińskiego 20, Żłobek nr 4 przy ul. Startowej 3, SP nr 20 przy ul. Wczasy 3, SP nr 62 przy ul. Kępnej 38 oraz SP nr 8 przy ul. Dragana 2; łączny koszt termomodernizacji wyniósł 38,4 mln zł;
 - obiekty oświatowe, w których w 2021 r. rozpoczęto prace termomodernizacyjne: ZSO nr 6 przy ul. Głębokiej 11, SP nr 1 przy ul. Gojawiczyńskiej 10, Przedszkole nr 4 przy ul. Do Studzienki;
 - ukończenie termomodernizacji Wielkiego Młyna, w którym 24 lipca 2021 r. otwarto nowy oddział Muzeum Historycznego Miasta Gdańska – Muzeum Bursztynu; prace konserwatorsko-remontowe oraz adaptacja budynku na potrzeby nowej siedziby Muzeum Bursztynu trwały w latach 2018–2021; dzięki nowej stolarce okiennej, nowemu dachowi i nowoczesnym rozwiązaniom, pozwalającym zredukować straty energii cieplnej, udało się m.in. zmniejszyć zużycie energii o 75% w porównaniu z zużyciem w latach, gdy obiekt ten służył mieszkańcom jako centrum handlowe [[Powiązanie z Programem IV. Operacyjnym Kultura i Czas Wolny](#)];

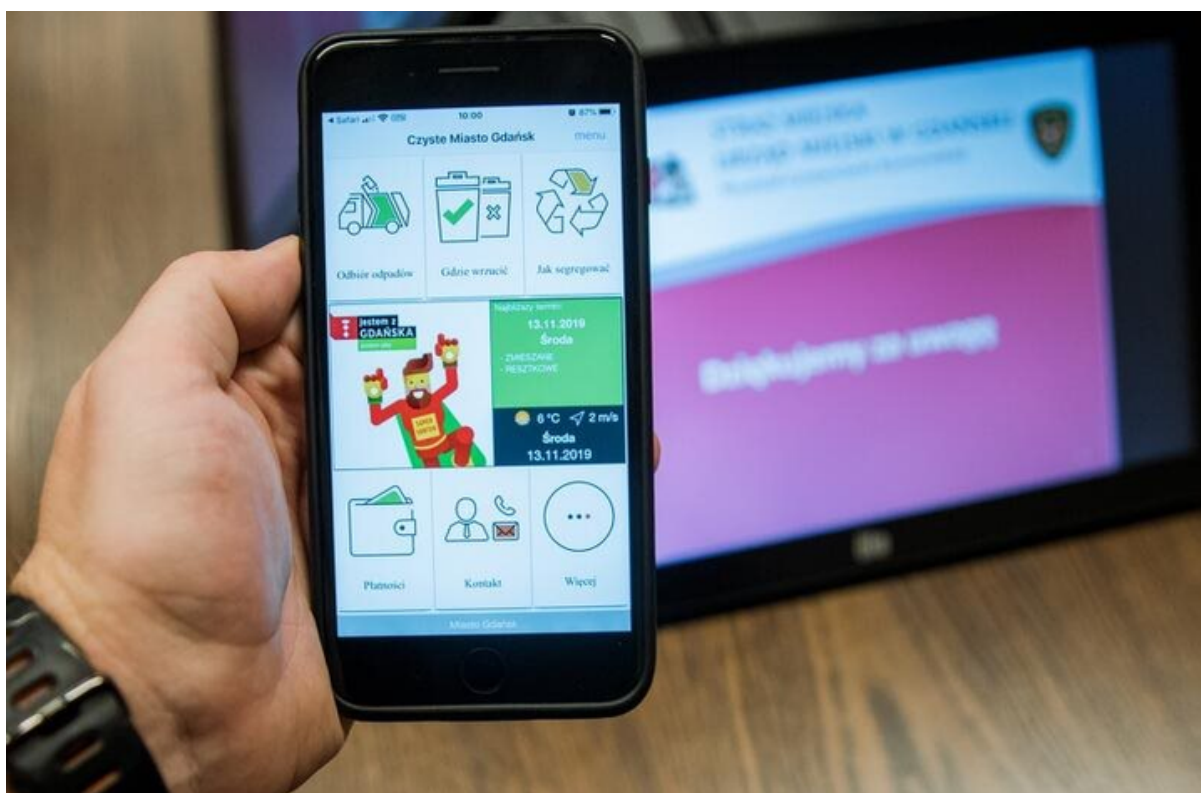


ryc. 2. Zakończenie prac remontowych nowego oddziału Muzeum Historycznego Miasta Gdańska – Muzeum Bursztynu. Fot. D. Paszliński / gdansk.pl

- pozyskiwanie dokumentacji projektowej dla następujących obiektów będących w trakcie realizacji: ul. Dolna 3, ul. Dolna 10a, ul. Łąkowa 13, 14, 18 i 28, ul. Toruńska 25 i 27, ul. Ułańska 11, ul. Pniewskiego 1, ul. Jaškowa Dolina 7, al. Grunwaldzka 5; na etapie ogłoszenia przetargu były z kolei obiekty: ul. Łąkowa 20, ul. Wróbla 13/14 i 15;
- w 2021 r. dla większości (tj. 45) budynków objętych rewitalizacją, w tym przeznaczonych do **kompleksowych remontów na obszarze Biskupiej Górki**, pozyskano pozwolenia na budowę. Dla 3 budynków w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych ogłoszono postępowania na roboty budowlane oraz ogłoszono 4 postępowania na wykonanie dokumentacji projektowej remontów kompleksowych. W toku były prace projektowe dla 6 budynków. Dokumentacja dotycząca 2 inwestycji oczekiwała na wydanie decyzji pozwolenia na budowę.
- w ramach **Gminnego Programu Rewitalizacji** w 2021 r. wykonano m.in. prace remontowe w 10 budynkach w Nowym Porcie, 8 budynkach na Dolnym Mieście oraz 10 wspólnotach mieszkaniowych na Oruni [[Powiązanie z Programem Operacyjnym IX. Przestrzeń Publiczna](#)];
- w 2021 r. zakończono trwające **kompleksowe remonty** dla 3 budynków: przy ul. Dickensa 2, Aldony 7 i Wajdeloty 4. Łączny koszt przeprowadzonych inwestycji wyniósł 5,2 mln zł.
- W ramach przyznawanych dotacji dla mieszkańców Gdańska z tytułu **zmiany ogrzewania węglowego** udzielono 176 dofinansowań na łączną kwotę ok. 1 mln zł. Dzięki tym środkom zlikwidowano na terenie miasta 274 tradycyjne piece węglowe, co pozwoliło uniknąć spalania ok. 500t węgla. Powierzchnia ogółem, dla której zlikwidowano indywidualne ogrzewanie węglowe, wynosi 11 473 m². Najwięcej palenisk węglowych zlikwidowano w dzielnicach: Wrzeszcz, Oliwa, Śródmieście.
- W 57 lokalach gminnych za środki przyznane na „Likwidację ogrzewania węglowego na terenie Gminy Miasta Gdańska” dokonano **zmiany sposobu ogrzewania** z piecowego na ekologiczne. Koszt przedsięwzięcia wyniósł 625 tys. zł.
- W ramach dotacji udzielanych na **zmianę ogrzewania węglowego na pompę ciepła oraz zakup i montaż instalacji kolektora słonecznego** do wytwarzania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkalnych udzielono 3 dotacji, w tym 1 na kolektor słoneczny i 2 na pompy ciepła.
- W 2021 r. **podpisano porozumienie** z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na uruchomienie i prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego świadczącego m.in. wsparcie mieszkańców w zakresie którego prowadzono np. wsparcie w zakresie przygotowania wniosków o dofinansowanie na zmianę ogrzewania węglowego. Punkt czynny był przez 7 dni w tygodniu (40 godz./tydz.). Łącznie udzielono 123 konsultacji.
- W ramach programu budowy oświetlenia „**Jaśniejszy Gdańsk**” w 2021 r. oświetlono 12,5 km ulic i ciągów pieszych w 26 lokalizacjach za kwotę blisko 5 mln zł. Postawiono 445 słupów i zamontowano 452 oprawy na ulicach: Ujeścisko, Lipińskiego, Chopina, Osiedlowej, Gostyńskiej, Lisia Grobla, Podstocznej, Syriusza, Penelopy i Barniewickiej, Dolne Migowo, Goska, Czopowej, Biwakowej, Refektarskiej, Cerery, Hestii, Westy, Białostockiej, św. Huberta, Kępnej, Herosa, Konstelacji, Seleny, Kościerskiej, Bytowskiej, Kwietnej. [[Powiązanie z Programem Operacyjnym IX. Przestrzeń Publiczna](#)]
- Uzgodniono warunki projektowe **budowy i przebudowy oświetlenia ulicznego** kolejnego etapu „Jaśniejszego Gdańska”, przewidzianego na 2022 r. w 60 lokalizacjach. Nowe oświetlenie to energooszczędna technologia LED, której towarzyszy rozbudowa systemu monitoringu i sterowania oświetleniem ulicznym. Kwota przeznaczona na kolejny rok to 8,8 mln zł.

Cel operacyjny VII.2. Modernizacja i rozwój systemu utrzymania porządku i czystości

- W czerwcu 2021 r. wprowadzono **nowe zasady odbioru tzw. odpadów zielonych** stanowiących części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy w zabudowie wielorodzinnej. Zmiana dotyczy zarządców osiedli, którzy organizują i zlecają prace przy zieleni. Odpady te zostaną oddzielone od bioodpadów kuchennych, co pozwoli na jeszcze większy wzrost poziomu recyklingu.
- W wyniku rozszerzenia zawartej w 2017 r. umowy z GUK Sp. z o.o. na **odbiór elektroodpadów oraz innych odpadów niebezpiecznych** bezpośrednio z domów mieszkańców na indywidualne zlecenie od stycznia 2021 r. zebrano ok. 168t elektroodpadów.
- W wyniku zawarcia bezkosztowej umowy (porozumienia) z podmiotem zewnętrznym dotyczącej rozstawienia na terenie miasta ogólnodostępnych **pojemników na tzw. małe elektroodpady** oraz zużyte baterie i akumulatory w 2021 r. odebrano od mieszkańców ok. 80 t małych elektroodpadów.
- Wykorzystywano nowoczesne kanały informacyjne. Prowadzono dalsze wsparcie selektywnej zbiórki odpadów poprzez popularyzację **aplikacji mobilnej Czyste Miasto Gdańsk**. Narzędzie wspomaga mieszkańców w zakresie informacji o zaplanowanych usługach (harmonogramy odbioru odpadów komunalnych oraz mycia pojemników), podpowiedzi dotyczących tego, gdzie umieścić dany odpad, oraz innych ważnych danych dotyczących funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w gminie (m.in. adresy i mapa punktów zbierania odpadów nietypowych oraz niebezpiecznych). Nowością w 2021 r. było wprowadzenie zakładki edukacyjnej dotyczącej gospodarki obiegu zamkniętego.



ryc. 3. Aplikacja mobilna Czyste Miasto Gdańsk wspomaga mieszkańców w zakresie informacji o zaplanowanych harmonogramach odbioru odpadów komunalnych. Fot. D. Paszliński / gdansk.pl

- Kontynuowane były **prace Zespołu Ekspertckiego ds. Rozwoju Systemu Gospodarki Odpadami Komunalnymi** w Gdańsku, w którego skład wchodzi przedstawiciele spółdzielni mieszkaniowych i zarządców nieruchomości. Ta forma współpracy umożliwia poszukiwanie korzystnych i możliwych do zaimplementowania rozwiązań, a także transfer wiedzy oraz kompetencji w dziedzinie utrzymania czystości i porządku w mieście. Ważnymi punktami prac były wizyta informacyjno-edukacyjna w Zakładzie Utylizacyjnym, a także konsultacje dot. problemu utylizacji żarówek i świetlówek z części wspólnych budynków mieszkalnych.
- **Kontynuowane były prace związane z budową instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych** – Portu Czystej Energii: Inwestor wydał ustalenie dla wykonawcy dotyczące dodatkowych robót spowodowanych zmianą w prawie – nowe konkluzje BAT (best Available Techniques), wprowadzające wyższe wymagania środowiskowe. W wyniku konieczności wprowadzenia zmian w instalacji – systemie oczyszczania i monitoringu spalin – wartość inwestycji wzrosła do ok. 600 mln zł. Zakład w przyszłości będzie termicznie przekształcał 160 tys. ton odpadów komunalnych rocznie, z czego 115 tys. ton, to odpady pochodzące z Zakładu Utylizacyjnego w Gdańsku. Jego funkcjonowanie przyczyni się także do stabilizacji opłat za gospodarowanie odpadami, które ponoszą mieszkańcy.
- W wyniku podpisanego we wrześniu 2021 r. kontraktu, rozpoczęto budowę urządzeń mających na celu rozpoczęcie prac **modernizujących sortownię odpadów**. Przewidziane działania mają na celu dostosowanie instalacji do zmienionych warunków pracy w wyniku zmiany strumienia zbieranych odpadów. Głównym celem jest zwiększenie poziomów odzysku, zwiększenie mocy przerobowej linii do sortowania selektywnie zebranych odpadów (żółty worek) bez zwiększenia sumarycznej mocy przerobowej sortowni. Wartość kontraktu to blisko 55,7 mln zł. W 2022 r. przewiduje się kontynuację prac.
- **Budowa instalacji fermentacji odpadów biodegradowalnych** ma na celu poprawę i domknięcie systemu unieszkodliwiania bioodpadów selektywnie zebranych na terenie Gdańska i gmin sąsiednich. Realizacja inwestycji wpłynie znacząco na zwiększenie przepustowości i efektywności segmentu unieszkodliwiania bioodpadów oraz przyczyni się w wymiarze społecznym do poprawy komfortu życia lokalnej społeczności, a w wymiarze ekonomicznym – do zwiększenia pozyskiwanego biogazu przeznaczonego do produkcji energii elektrycznej bądź jako paliwa do pojazdów spalinowych. W 2021 r. zlecono przygotowanie analizy realizacji przedsięwzięcia, która w szczególności powinna wskazać lokalizację i technologię realizacji przedsięwzięcia. Dokument, który będzie gotowy w I połowie 2022 r., kładzie szczególny nacisk na analizę ekonomiczną i społeczną przedsięwzięcia.
- **Rozbudowa podczyszczalni odcieków** to inwestycja realizowana w związku z rozwojem przedsiębiorstwa, w szczególności rozbudową infrastruktury technicznej w Zakładzie Utylizacyjnym. Podczyszczalnia jest elementem infrastruktury towarzyszącej dla instalacji przetwarzania odpadów, w tym sortowni, kompostowni oraz fermentacji metanowej. W 2021 r. prowadzono prace mające na celu wybór najlepszej technologii i organizacji formalnoprawnej. W tym celu zlecono wykonanie aktualizacji koncepcji systemu gospodarki ściekami przemysłowymi z terenu Zakładu Utylizacyjnego, która wyznaczy kierunki działania i wybór odpowiedniej technologii zmodernizowanej podczyszczalni odcieków.
- Prowadzono działania edukacyjne wspierające mieszkańców w odpowiedzialnym postępowaniu z odpadami komunalnymi oraz zwiększające świadomość ekologiczną [[Powiązanie z Programem Operacyjnym I. Edukacja](#)]:
 - kontynuowano dotychczasowe działania, m.in. realizację programu zajęć w przedszkolach i szkołach podstawowych „Edukacja-Segregacja”, organizację stoisk informacyjnych dla mieszkańców podczas wydarzeń miejskich, dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych oraz organizację zajęć edukacyjnych dla mieszkających w Gdańsku cudzoziemców, a także turystów odwiedzających miasto;

- W 2021 r. miała miejsce kontynuacja prac związanych z budową Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych:
 - przy ul. Elbląskiej i ul. Meteorytowej – dla obiektu przy ul. Elbląskiej wykonawca robót, po akceptacji projektu budowlanego i uzyskaniu pozwolenia na budowę, rozpoczął proces budowy, którego zakończenie przewiduje się na III kwartał 2022 r.; dla obiektu przy ul. Meteorytowej wykonawca uzyskał dokumentację projektową, jednocześnie kontynuowane były działania zmierzające do uzyskania projektu budowlanego pozwalającego na uzyskanie pozwolenia na budowę;
 - w II połowie 2021 r. Gmina Miasta Gdańska uzyskała zapewnienie o uzyskaniu dofinansowania na budowę kolejnych PSZOK; zapewnienie o dofinansowaniu przedsięwzięcia w formie dotacji i w formie pożyczki na budowę PSZOK przy ul. Uczniowskiej i ul. Hynka pozwoliło na rozpoczęcie przygotowań związanych z zamówieniem dokumentacji projektowej i budowlanej na oba obiekty;
 - kontynuowano także prace zmierzające do zatwierdzenia kolejnych lokalizacji PSZOK, przeznaczonych dla południowych dzielnic Gdańska.
- **Budowa i modernizacja altan śmietnikowych o nowej estetyce** była realizowana w ramach programów, które mają na celu pomoc finansową i organizacyjną w opracowaniu dokumentacji i powstaniu estetycznych altan śmietnikowych w przestrzeni miejskiej. W 2021 r. wykonano 2 wiaty śmietnikowe z programu „Wspólne Podwórko” i 3 zagospodarowania podwórek (w każdym z nich – 1 wiata śmietnikowa) z programu dotyczącego Głównego Miasta oraz przeprowadzono 21 działań inwestycyjnych w zakresie punktów gromadzenia odpadów z programu „Podwórka Gminne”. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym IX. Przestrzeń Publiczna\]](#)
- **Gdańsk bez plastiku** – kontynuowano rozpoczętą w 2019 r. kampanię edukacyjną szerzącą idee proekologicznych postaw walki z nadmiernym używaniem plastiku w codziennym życiu. W 2021 r. do grona jednostek promujących kampanię w swoich działaniach i siedzibach dołączyło kolejnych 5 partnerów. Powstały nowe murale nawiązujące do idei projektu, ścianki reklamowe, rozdawano wielorazowe woreczki na owoce i warzywa, bawełniane torby na zakupy, a podczas meczów Lechii Gdańsk wprowadzono nowe ekokubki. Prowadzono kampanie w mediach społecznościowych, a także sporządzono badania na temat: „Co mali gdańszczanie wiedzą o segregacji?” oraz „Eliminacja jednorazowych materiałów z plastiku w jednostkach miejskich”.

Cel operacyjny VII.3. Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego i podniesienie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych

- **Działalność towarzystw budownictwa społecznego (TBS)** ma na celu zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gdańskiej społeczności przez zwiększanie dostępności lokali mieszkalnych na wynajem. TBS prowadzą również działania z zakresu nabywania budynków lub ich części, a także sprzedaży lokali będących ich własnością oraz przeprowadzania remontów i modernizacji lokali z zamiarem ich wynajmowania. TBS-y w 2021 r. wybudowały i oddały do użytkowania 69 lokali mieszkalnych: 55 lokali z dofinansowaniem z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego oraz 14 lokali przy wykorzystaniu finansowania zwrotnego z dofinansowaniem z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego w formule Społecznego Budownictwa Czynszowego. W 2021 r. rozpoczęto budowę 196 lokali mieszkalnych w 7 budynkach.
- W ramach działalności **Gdańskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego** i programu Funduszu Dopłat w 2021 r. rozpoczęto budowę 4 budynków wielorodzinnych przy ul. Piotrkowskiej z 127 mieszkaniami. Termin realizacji inwestycji to IV kwartał 2023 r.

- **Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Motława”** (TBS Motława) oddało do użytku 1 budynek wielorodzinny z 55 lokalami mieszkalnymi przy ul. Piotrkowskiej 60, powstały w ramach Funduszu Dopłat, oraz 2 budynki przy ul. Kurzej 14 i Kurzej 15/16 z 14 mieszkaniami z programu Społecznego Budownictwa Czynszowego. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 21,1 mln zł, w tym rzeczywisty udział gminy to 8,3 mln zł, a bezzwrotne wsparcie z Funduszu Dopłat i Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa – 9,2 mln zł. Rozpoczęto budowę budynku wielorodzinnego przy ul. Piotrkowskiej 64 z 30 mieszkaniami (Fundusz Dopłat) – termin zakończenia realizacji inwestycji to I kwartał 2023 r. – oraz budowę 2 budynków (w ramach programu Społecznego Budownictwa Czynszowego) przy ul. Szczygłej 4 (21 mieszkań) i Niecałej 9 (18 mieszkań) – termin zakończenia realizacji inwestycji to IV kwartał 2022 r.
- Ponadto w ramach programu **„Mieszkanie na Start”** przeprowadzono kolejny już nabór wniosków do programu dopłat do czynszu, który objął 14 mieszkań zlokalizowanych przy ul. Kurzej 14 i Kurzej 15/16 realizowanych przez TBS Motława w 2021 r.
- Kontynuowano prace remontowe lokali mieszkalnych pozostających w zasobie miejskim. W 2021 r. **wyremontowano 228 lokali z zasobu komunalnego** (w tym 115 kompleksowo) z przeznaczeniem na zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych zakwalifikowanych do udzielenia przedmiotowej pomocy. W części z tych lokali nastąpiła zmiana sposobu ogrzewania na niskoemisyjne w wyniku likwidacji ogrzewania węglowego.
- Zwiększenie dostępu do mieszkań dla **osób potrzebujących wsparcia społecznego** było możliwe dzięki kontynuacji **Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego (GPMS)**. Program jest adresowany w szczególności do młodzieży dorastającej w trudnych warunkach bez pomocy rodziców oraz osób o specjalnych potrzebach, np. z niepełnosprawnościami, osób starszych, zagrożonych eksmisjami, doświadczających bezdomności czy wychodzących z uzależnień, jak również do imigrantów i członków mniejszości narodowych, ofiar przemocy w rodzinie, ofiar zdarzeń losowych czy traumatycznych wydarzeń. Program zakłada przeznaczenie z mieszkaniowego zasobu miasta 50 lokali mieszkalnych w każdym roku na mieszkania wspomagane i ze wsparciem. W ramach realizacji programu GPMS spółka Gdańska Infrastruktura Społeczna w 2021 r. oddała do użytkowania budynek mieszkalny wielorodzinny przy ul. Cienistej z 4 mieszkaniami ze wsparciem. [[Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska](#)]
- Kontynuowano program **„Lokal za złotówkę”** dający możliwość najmu lokalu po preferencyjnych stawkach i wspierający rozwój przedsiębiorczości w mieście. W 2021 r. zawarto 3 umowy najmu na lokale wynajęte w roku poprzednim.
- W ramach programu „Gdańskie otwarte pracownie” zawarto 2 umowy najmu na lokale wynajęte w roku poprzednim oraz wynajęto lokalnym artystom 2 lokale użytkowe z komunalnego zasobu. Część lokali usytuowana będzie w rejonach miasta, które wymagają szczególnego ożywienia. Artyści będą mogli w wynajętych lokalach, oprócz pracy twórczej, prowadzić sprzedaż swoich prac i usług. [[Powiązanie z Programem Operacyjnym V. Innowacyjność i Przedsiębiorczość](#)]
- Trwał dalszy rozwój zasobów gruntów pod budownictwo mieszkaniowe. We współpracy z Gdańską Infrastrukturą Wodociągowo-Kanalizacyjną oraz Gdańskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej systematycznie uzbrajano kolejne tereny przeznaczone pod budownictwo społeczne. Na bieżąco opracowywano plany zagospodarowania przestrzennego umożliwiające rozwój budownictwa. W 2021 r. w trakcie sporządzania było 99 planów, z czego uchwalono 22 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Łącznie na koniec roku obowiązywało 727 planów, obejmujących swoim zasięgiem powierzchnię 17 223 ha, które pokrywały 64,8% powierzchni miasta.



ryc. 5. W ramach programu „Gdańskie Otwarte Pracownie” udostępniono artystom lokale, w których mogą prowadzić pracę twórczą oraz sprzedaż swoich prac i usług. Fot. D. Paszliński / gdansk.pl

Cel operacyjny VII.4. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych

W ramach projektu „Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich – Miasto Gdańsk” w 2021 r. realizowano następujące inwestycje:

- W zakresie pierwszego stopnia zarządzania wodą opadową, polegającego na zatrzymaniu opadu 10-letniego, spółka Gdańskie Wody uzgodniła projekty zawierające łącznie ok. **40 tys. m³ retencji** w ramach zieleni retencyjnej (powierzchniowych systemów retencyjnych).
- Trwały prace związane z budową **zbiornika retencyjnego Jaškowa Dolina** o całkowitej pojemności 9261 m³. W 2021 r. wykonano czasę zbiornika (w 90%), umocnienia skarp (w 80%), ścianki (w 95%), budowlę wlotową, wylot do kanalizacji deszczowej, wylot do potoku (w 90%) oraz posadowienie osadnika wirowego na wlocie do zbiornika (w 90%). Założeniem funkcjonowania zbiornika jest czasowe zretencjonowanie, a przez to spłaszczenie, opóźnienie i obniżenie wysokości fal i powrotne odprowadzenie wody z opadów nawalnych do istniejącej kanalizacji deszczowej. Obiekt jest zlokalizowany na obszarze potoku Jaškowego. Koszt inwestycji wyniesie 9,5 mln zł.
- Podpisano **umowy z wykonawcami dla następujących dokumentacji projektowych**: „Budowa zbiornika retencyjnego Kartuska wraz z odpływem do Potoku Strzelniczka”, „Budowa zbiornika retencyjnego Wileńska II na Potoku Królewskim”, „Budowa ulic Turzycowej i Czermińskiego wraz z kanalizacją deszczową na odcinku od ul. Jabłoniowej do ronda im. 77 Pułku AK” i „Koncepcja wariantowa dotycząca zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenu w rejonie przystani Żabi Kruk”.

- **Zakończono budowę przepompowni wspomagającej** na kolektorze kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Stryjewskiego. W 2021 r. wykonano żelbetową konstrukcję przepompowni wraz z zamontowaniem 3 agregatów pompowych, kolektor kanalizacji deszczowej z wylotem do Martwej Wisły oraz utwardzenie nawierzchni w rejonie przepompowni.
- Zrealizowano **modernizację kanałów deszczowych** przy ul. Powstańców Warszawskich, obiekty powierzchniowej retencji miejskiej o łącznej pojemności retencyjnej ok. 260 m³, odwodnienie wjazdu do budynku przy ul. Grotgera 8b.
- Wykonano „Koncepcję przekierowania wód opadowych w ramach przebudowy **układu odwodnieniowego** ulic Trakt św. Wojciecha i Ukośna do Kanału B wraz z urządzeniami podczyszczającymi”.
- W ramach **budowy kanalizacji deszczowej przy ul. Stryjewskiego** na odcinku od przepompowni do ul. Zimnej w Gdańsku podpisano umowę z wykonawcą robót.

W ramach Gdańskiego Programu Przeciwpowodziowego w 2021 r. zrealizowano następujące zadania:

- **Budowa prawego wału przeciwpowodziowego Opływu Motławy** na odcinku od ul. Elbląskiej do ul. Zawodników- wykonano nadbudowę wału przeciwpowodziowego (w 80%), skarpowanie i humusowanie skarp wału (w 50%), umocnienie wału od strony odwodnej (w 80%), warstwy konstrukcyjne pod drogę eksploatacyjną na koronie wału wraz z obramowaniem (w 80%), budowlę upustu awaryjnego oraz konstrukcję upustu awaryjnego (w 50%).
- **Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż Potoku Oruńskiego** (III etap ścieżki rowerowej Łostowice-Świątkrzyska do parku Oruńskiego), który pełni funkcję **drogi eksploatacyjnej do obsługi potoku**, ma długość 650 m, elementy odwodnienia, oświetlenie oraz elementy małej architektury: ławki i kosze na śmieci.
- W ramach robót budowlanych „Renowacja odcinka **kanalizacji deszczowej w ul. Powstańców Warszawskich**” wykonano elastyczny rękaw wzmacniający betonowy kanał kanalizacji deszczowej.
- W ramach zadania „Budowa przepustu i utwardzenie terenu przy **przepompowni Płonia Mała** w Gdańsku wraz z umocnieniem Kanału G” wykonano przepust, umocnienia, drogę dojazdową oraz bariery drogowe.
- Przygotowano dokumentację projektową wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę dla „Budowy przelewów awaryjnych ze Zbiornika nr 2 na Potoku Oliwskim w Gdańsku”, „Przebudowy pompowni Płonia Mała” oraz „Przebudowy zbiornika retencyjnego nr 4 na Potoku Oliwskim”.
- Opracowano dokumentację projektową pn. „Montaż dwóch wolnostojących **czyszczarek usytuowanych nad korytem Kanału Raduni** w Gdańsku”.
- Wykonano roboty polegające na **przebudowie infrastruktury przepompowni** wód opadowych i roztopowych w Nowym Porcie w zakresie czyszczarki krat.
- Opracowano kosztorys inwestorski i specyfikację techniczną dla zadania w dokumentacji projektowej „**Budowa przelewów awaryjnych ze zbiornika nr 2 na Potoku Oliwskim**”.
- Pozyskano dokumentację budowlaną i wykonawczą, uzyskano uzgodnienia dla dokumentacji projektowej: „**Przebudowa Potoku Strzelniczka na odcinku od rzeki Strzelenki do zbiornika retencyjnego Strzelniczka II**”.
- Opracowano specyfikacje techniczne oraz aktualizację kosztorysu inwestorskiego dla dokumentacji projektowej: „**Budowa kanalizacji deszczowej wraz ze szczelnym zbiornikiem retencyjno-odparowującym przy ul. Ostrzyckiej w Gdańsku**”.

- Uzyskano właściwe decyzje i złożono wnioski o wydanie pozwolenia wodnoprawnego dla dokumentacji projektowej „Kanał Ulgi dla Potoku Strzyża – etap II”.

Wśród działań zapobiegawczych i pomocnych w ochronie przeciwpowodziowej Miasta Gdańska w 2021 r. warto wymienić następujące punkty:

- Analizując skutki intensywnych opadów, jakie wystąpiły w latach ubiegłych, w punktach zgłoszeń trudności z odprowadzaniem wody po opadach w zieleni wykonano **3 ogrody deszczowe** (w rejonie ul. Uczniowskiej, Sołeckiej oraz Goszczyńskiego) i **7 niecek retencyjnych** o szacunkowej pojemności ponad 300 m³.



ryc. 6. Prace nad ogrodem deszczowym przy ul Sołeckiej. / Fot. Gdańskie Wody gdmel.pl

- W zakresie **współpracy z Nadleśnictwem Gdańsk** zaopiniowano koncepcyjne rozwiązania zastawek na Potoku Oliwskim i Bernarda w Gdańsku oraz opracowanie Lasów Państwowych.
- W ramach **przebudowy infrastruktury przepompowni** wód opadowych i roztopowych w Nowym Porcie wykonano czyszczarkę automatyczną wraz z rozdzielnią i instalacją elektryczną.
- Opracowano program funkcjonalno-użytkowy **remontu budynku przepompowni** przy ul. Zawodzie 31a w zakresie dokumentacji projektowej: „Budowa pompowni Rudniki przy ul. Zawodzie w Gdańsku”.
- W celu analizy zjawisk opadowych w skali aglomeracji gdańskiej do **systemu monitoringu hydrometeorologicznego** włączono kolejne czujniki opadu, tym razem zlokalizowane w Gdyni – gminie ościennej. Do systemu wprowadzono także punkt podstawowego monitoringu jakości wód w kolektorze Kołobrzeska.
- Wykonano **modelowanie hydrodynamiczne** zlewni Potoku Jasień, co wskazało na szereg działań do podjęcia w celu poprawy bezpieczeństwa powodziowego tego rejonu.

Cel operacyjny VII.5. Rozwój i dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do potrzeb użytkowników

Systematyczny wzrost standardu życia wszystkich mieszkańców oraz przedsiębiorców korzystających z infrastruktury wodociągowo kanalizacyjnej miasta był realizowany w 2021 r. poprzez następujące działania:

- **Przebudowano lub wybudowano ok. 11 km sieci wodociągowej** z przyłączami, m.in. w ulicach: Hallera, Borkowskiej, Straszyńskiej, Czerskiej, Skarpowej, Zakopiańskiej, Twardej, Sandomierskiej, Tęczowej, Piastowskiej, Galileusza, Głuchej, Ujeścisko, Marii Ludwicy, Ramuła, Grabowej, Nadwodnej, Startowej, Potęgowskiej/Stężycyckiej, Rybińskiego i Wyzwolenia.
- **Wybudowano lub przebudowano ok. 1,2 km sieci kanalizacji sanitarnej** z przyłączami w ul. Spacerowej, Beethovena i Hynka.
- Zakończono przebudowę **kolektora Wrzeszcz-Ołowianka** oraz początkowego odcinka kolektora Morena realizowanych w ramach III etapu Gdańskiego Projektu Wodno-Ściekowego.
- Zakończono opracowywanie **dokumentacji projektowych** dotyczących budowy lub przebudowy sieci wodno-kanalizacyjnej umożliwiających realizację zadań w kolejnych latach przy ulicach: Krzywoustego, Rodakowskiego i Mehoffera, Hożej, Wały Piastowskie, Kaczeńce, Kolonia Studentów / Pohulanka, Smęgorzyńskiej, Barkoczyńskiej, Będomińskiej, Choczewskiej, Feliksa Muzyka, Kolonia Anielinki, Narwickiej, Oliwkowej, Turzycowej, Ostrzyckiej, Łagowskiej.
- Kontynuowano **prace projektowe** dla przebudowy przepompowni ścieków „Motława” i modernizacji przepompowni ścieków „Ołowianka II”.
- W 2021 r. na terenie miasta zamontowano **6 nowych źródeł** (2 na terenie wyspy Ołowianka, 1 przy zbiorniku retencyjnym Augustowska, 1 przy ul. Raduńskiej, 1 przy ul. Jacka Soplisy, 1 przy ul. Chełmońskiego oraz 1 przy ul. Diany) oraz **53 nowe poidelka** w budynkach użyteczności publicznej (m.in. na wyższych uczelniach, w Urzędzie Miejskim, w szpitalu Copernicus). Tym samym na koniec 2021 r. dostępnych było 42 szt. źródeł oraz 252 szt. poidelek.
- Zagospodarowano teren północnego cypla wyspy Ołowianka poprzez budowę **alejek spacerowych** z ekspozycją historycznych (polskich i zagranicznych) **włazów kanalizacyjnych** oraz zagospodarowanie terenów zielonych. [[Powiązanie z Programem Operacyjnym IX. Przestrzeń Publiczną](#)]



ryc. 7. Po uroczystym otwarciu Alei włazów w czerwcu 2021 r. aleja jest już dostępna dla mieszkańców i turystów. Fot. G. Mehring / gdansk.pl

- W okresie letnim dla poprawy komfortu i samopoczucia mieszkańców oraz turystów były rozstawiane **zamglawiacze** w następujących lokalizacjach: Gdański Ogród Zoologiczny, Targ Węglowy, Hewelianum, plaża na Stogach, Forum Gdańsk, Ołowianka, pl. Kobzdeja, pl. Świętopełka, park Oruński, skwer Bajki (Stogi, ul. Lenartowicza).
- W ramach **zintegrowanego zarządzania systemem wodno-kanalizacyjnym** na obszarze całego miasta:
 - kontynuowano program włączania sieci nieprzejętych do miejskiego systemu wodno-kanalizacyjnego; w 2021 r. przejęto sieci wodno-kanalizacyjne na ul. Sarniej, Jeleniej i Łosiowej w Gdyni (w sąsiedztwie dzielnicy Osowa), a w Gdańsku – sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Chrzanowskiego, Portowców, Na Piaskach, Bulońskiej, Biologicznej i al. Grunwaldzkiej oraz sieci wodociągowe na pl. Oruńskim i ul. Łowców;
 - dokonano wyboru wykonawcy robót dla budowy sieci kanalizacyjnej w ul. Ku Ujściu w celu podłączenia terenów portowych do miejskiego systemu kanalizacyjnego;
 - przebudowano kanał sanitarny w rejonie ul. Beethovena.
- W celu zapewnienia **najwyższej jakości wody i oczyszczanych ścieków** po relatywnie najniższej cenie w 2021 r. wybudowano nowe komory pomiarowe na sieci wodociągowej, a tym samym zakończono rozbudowę systemu monitoringu gdańskiego układu wodociągowego. Przygotowywano dokumentację projektową dla modernizacji dyspozytorni wraz z systemem wizualizacji SCADA (Supervisory Control And Data Acquisition) na terenie oczyszczalni ścieków „Wschód” oraz rozpoczęto opracowywanie dokumentacji projektowej dla modernizacji Stacji Uzdatniania Wody „Straszyn”.

Cel operacyjny VII.6. Ochrona wód, w tym: ochrona wód Zatoki Gdańskiej

W związku ze **zmianami klimatycznymi**, które ostatnio przybrały na sile, kwestią kluczową staje się zrównoważone zarządzanie zasobami wody pitnej. Mając to na uwadze, w 2021 r. podjęto następujące działania:

- W ramach projektu **„Rozwój systemu monitoringu wód podziemnych na obszarze Gdańska, Sopotu i gminy Pruszcz Gdański”** realizowana była część badawcza projektu we wszystkich gminach biorących udział w przedsięwzięciu. Trwały prace terenowe, kameralne oraz laboratoryjne. Opracowano modele matematyczne przepływu i transportu zanieczyszczeń w wodach podziemnych w rejonie stref wód zanieczyszczonych oraz matematyczny model przepływu wód podziemnych centralnej części gdańskiego systemu wodonośnego. Realizowano zadania mające na celu weryfikację zasobów wybranych ujęć komunalnych. W 2021 r. zrealizowano wszystkie prace badawcze zgodnie z przyjętym harmonogramem. Realizacja projektu zakończy się w III kwartale 2022 r. Efektem projektu będą wiedza o jakości i ilości zasobów wód podziemnych, koncentracji i stopniu zagrożenia zanieczyszczeniami oraz rekomendacje, których wdrożenie pozwoli na ochronę cennych zasobów wód podziemnych.
- **Gdański system monitorowania i prognozowania zagrożeń w wodach podziemnych** – kontynuowano rozpoczęty w 2020 r. wieloletni projekt mający na celu szczegółowe rozpoznanie stanu wód podziemnych (poza obszarem zasobowym gdańskich ujęć wody), rozbudowę sieci obserwacyjnej, stworzenie narzędzi pozwalających na weryfikowanie bieżących problemów oraz prognozowanie zachodzących zmian w środowisku gruntowo-wodnym na terenie Śródmieścia. Prace są realizowane w części badawczej i inwestycyjnej. Zgodnie z założeniami w 2021 r. przystąpiono do realizacji II etapu prac badawczych pn. „Opracowanie matematycznego modelu procesów hydrogeologicznych”, który umożliwi testowanie zachodzących niekorzystnych zjawisk w obrębie Śródmieścia, mających wpływ na dynamikę i stan chemiczny wód podziemnych.

- **Projekt robót geologicznych na wykonanie piezometrów obserwacyjnych w rejonie ujęcia Czarny Dwór i Zaspą Wodną** – w grudniu 2021 r. przystąpiono do realizacji i etapu projektu, którego celem jest rozbudowa istniejącej sieci obserwacyjnej w rejonie ujęć „Czarny Dwór” i „Zaspą Wodną”. Zamierzeniem planowanych prac jest zabezpieczenie ww. ujęć przed negatywnymi zmianami w wodach podziemnych w związku z postępującą zabudową mieszkaniową w Gdańsku-Letnicy. Projektowane dodatkowe piezometry między Letnicą a ujęciami w powiązaniu z istniejącymi dostarczą bieżących informacji o zmianach hydrodynamicznych i hydrochemicznych.
- **Ocena odporności ujęć komunalnych Gdańska na skutki suszy** – w 2021 r. zakończono prace badawcze mające na celu rozpoznanie zjawiska suszy w Gdańsku i ocenę jej wpływu na ujęcia komunalne. Została określona podatność gdańskich ujęć wody na to zjawisko. Zidentyfikowano ujęcia komunalne narażone na podtopienia i nagłe powodzie. Wydano rekomendacje w zakresie monitorowania i prognozowania stanów wód poniżej umownie przyjętych wartości oraz innych niekorzystnych zjawisk zachodzących w strefach zasilania i poboru wód podziemnych w Gdańsku.
- **Weryfikacja stref ochronnych komunalnych ujęć wody na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka** – od momentu wejścia w życie znowelizowanej ustawy Prawo wodne (tj. 2018 r.) spółka GIWK sukcesywnie przeprowadza analizę ryzyka dla wszystkich komunalnych ujęć wody, która jest podstawą do weryfikacji granic ustanowionych stref ochronnych ww. ujęć oraz warunków ich użytkowania. W 2021 r. realizowano prace badawcze dla ujęć: „Straszyn” (zakończono), „Zakoniczyn”, „Smęgorzyno”, „Pręgowo”.
- Kontynuowano **edukację ekologiczną** w zakresie korzystania z wód i ich ochrony, w tym:
 - kampanię edukacyjną „D/ocień wodę” w ramach Światowego Dnia Wody, która z uwagi na pandemię COVID-19 została zrealizowana głównie w internecie (m.in. w mediach społecznościowych);
 - działania edukacyjne w ramach projektów międzynarodowych „FanPLESStic-sea” oraz „NonHaz City 2”, w tym m.in. kampanię „NiePlastikuj”, filmy edukacyjne publikowane na kanale EkoBosacka, warsztaty „Dekoduj plastik” w ramach gdańskiej Ekosfery czy kampanię „anty-pet-owa” na tablicach edukacyjnych w pasie nadmorskim;
 - organizację w roku szkolnym 2020/2021 **zajęć warsztatowych** o tematyce związanej z oszczędzeniem i ochroną wód oraz funkcjonowaniem systemu wodno-kanalizacyjnego, a także z zagadnieniami związanymi z kampanią „Miasto na detoksie” w ramach programu edukacyjnego GIWK „Hydromisja”; w związku z pandemią rozdystrybuowano 103 edukacyjne „hydroboksy” (pudełka z produktami i wytycznymi do samodzielnej realizacji zajęć edukacyjnych) do 52 placówek, w tym do 41 grup przedszkolnych i 62 klas 0-III w szkołach podstawowych z terenu Gdańska i okolicznych gmin, oraz przeprowadzono zajęcia w wybranych placówkach, dzięki którym edukacją objęto 113 dzieci ze szkół podstawowych;
 - edukację ekologiczną prowadzoną poprzez informacje zamieszczane na stronach: **blizejzrodel.pl**, **miastonadetoksie.pl**, **giwk.pl** oraz na profilach GIWK w mediach społecznościowych;
 - realizację konkursu „Dlaczego sieci nie lubią śmieci” organizowanego w celu podkreślenia międzynarodowej idei sprzątania świata; w 2021 r. zadaniem konkursowym było przygotowanie opowieści narracyjnej poruszającej problem zanieczyszczania sieci kanalizacyjnej różnego rodzaju odpadami, które wraz z zużywaną wodą trafiają do umywalk lub toalet zamiast do kosza na śmieci.

- Prowadzono działania minimalizujące oddziaływanie oczyszczalni ścieków na środowisko. W 2021 r. podpisano łącznie 63 umowy i wydatkowano dotacje na przyłączenia do kanalizacji sanitarnej poprzez likwidację zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków (łącznie kwota 165 tys. zł).

Cel operacyjny VII.7. Przygotowanie wystarczającej liczby miejsc do pochówków na cmentarzach komunalnych

- W celu pozyskania terenów pod **nowe cmentarze lub rozbudowę istniejących** na terenie Gdańska w 2021 r. rozpoczęto roboty budowlane związane z rozbudową cmentarza Łostowickiego w Gdańsku oraz wykonano dokumentację rozbudowy cmentarza przy ul. Kępnej (na terenie przyległym do istniejącego cmentarza parafialnego). Planowany termin zakończenia realizacji dokumentacji projektowej na rozbudowę cmentarzy: Salvator Nowy, Garnizonowy i Srebrzysko to 2022 r.



ryc. 8. Prace ziemne na terenie Cmentarza Łostowickiego w celu rozbudowy nekropolii. Fot. DRMG

- Na cmentarzach komunalnych Gdańska stosowano **preferencje cenowe** dla pochówków urnowych.
- Istniejącą infrastrukturę cmentarną poddano **modernizacji**:
 - wykonano naprawę dróg asfaltowych (80 m) – cm. Łostowicki;
 - przeprowadzono naprawę przepustów kanalizacji deszczowej (11 szt.) – cm. Łostowicki;
 - wykonano budowę schodów terenowych (100 m²), w części wyposażonych w balustrady i poręcze (70 m) – cm. Srebrzysko i Garnizonowy;
 - dokonano naprawy istniejącego ogrodzenia cmentarnego (240 m²) – cm. Łostowicki i Garnizonowy;
 - wyremontowano i utwardzono drogi ziemne i place cmentarne (400 m²) – cm. Srebrzysko;
 - zainstalowano 11 regałów na znicze służące do ponownego użytku – na wszystkich 9 cmentarzach komunalnych.

Cel operacyjny VII.8. Podniesienie efektywności eksploatacji infrastruktury liniowej oraz nieruchomości gminnych

- W 2021 r. opracowano **widoki baz danych** z Wydziału Geodezji, które umożliwiły bezpieczne dostarczanie danych bez ingerencji w źródłową bazę zawierającą podstawowe informacje do pracy wielu wydziałów i jednostek miejskich.
- Trwały **rozmowy techniczne z ekspertami**, w których następstwie przygotowano dokumentację na zamówienie systemu GeoGdańsk. Wybrano i pozyskano podstawowe technologie baz danych i systemów GIS. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym IX. Przestrzeń Publiczna\]](#)
- Kontynuowano **prace związane z utworzeniem wspólnej bazy danych przestrzennych**, które docelowo zostaną udostępnione na nowym portalu mapowym Gdańska (planowane uruchomienie 2022 r.). Dzięki temu mieszkańcom zostaną udostępnione nowe, atrakcyjne wizualnie i tematycznie mapy miasta, powstałe na bazie zintegrowanych, jednorodnych danych.
- Przygotowano założenia do planowanego do dostarczenia w 2022 r. **raportu ze zdjęć satelitarnych** – w zakresie detekcji rozbieżności między istniejącymi budynkami a zgłoszeniami do Ewidencji Gruntów i Budynków (w celu uszczelnienia systemu podatków od nieruchomości).
- Kontynuowano kompleksową **inwentaryzację techniczną zasobów nieruchomości komunalnych** przy wykorzystaniu 3 skanerów laserowych 3D.

Wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura [2015-2021]

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Cel VII.1. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza.	VII.1.a. Liczba komunalnych budynków użyteczności publicznej poddanych energomodernizacji. <i>Suma w szt.; wskaźnik liczony narastająco od 2015 r.</i>	0	1	3	5	5	12	13
	VII.1.b. Liczba komunalnych budynków mieszkalnych poddanych energomodernizacji. <i>Suma w szt.; wskaźnik liczony narastająco od 2015 r.</i>	0	5	9	13	15	19	32
	VII.1.c. Długość wybudowanej i zmodernizowanej miejskiej sieci ciepłowniczej. <i>W ciągu roku; dane w km</i>	35,0	14,3	28,5	39,2	16,9	15,4	9,9
	VII.1.d. Odsetek obiektów użyteczności publicznej podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej.	45%	45%	45%	60%	•	•	•
	VII.1.e. Liczba palenisk opalanych paliwem stałym. <i>Wskaźnik prezentuje całkowitą liczbę pieców i kotłów opalanych węglem, drewnem lub innym paliwem stałym; dotyczy budynków wyłącznie w zasobie GZNK</i>	•	6 671	6 398	6 500	5 780	5 430	5 359
	VII.1.f. Odsetek mieszkań podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej. <i>Wg szacunków WGK na podstawie dostępnych danych</i>	•	60%	60%	60%	60%	60%	60%
	VII.1.g. Moc zainstalowanych źródeł fotowoltaicznych. <i>Dane w kW; wskaźnik liczony narastająco od 2016 r.</i>	•	1 790	•	•	•	•	•
	VII.1.h. Odsetek oświetlonych ulic i ciągów pieszo-rowerowych.	80,5%	82,6%	84,2%	86,0%	88,1%	90,3%	91,7%
Cel VII.2. Modernizacja i rozwój systemu utrzymania czystości i porządku.	VII.2.a. Odsetek punktów gromadzenia odpadów wykonanych na podstawie nowych wytycznych – o poprawionej estetyce. <i>W stosunku do wszystkich nowych punktów gromadzenia odpadów w Gdańsku; wskaźnik liczony narastająco od 2016 r.</i>	•	1,4%	2,6%	4,0%	2,0%	0,8%	3,6%
	VII.2.b. Liczba punktów gromadzenia odpadów z możliwością selekcji. <i>Selekcja na podstawie wytycznych określonych w „Regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie”</i>	30 737	32 070	32 070	31 325	32 609	32 198	34 484

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	VII.2.c. Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku.* <i>Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych. Wskaźnik określa procentowy udział odpadów komunalnych poddanych recyklingowi, przygotowaniu do ponownego użycia i odzysku innymi metodami w ilości wytworzonych w ciągu roku odpadów komunalnych ogółem.</i>	21,5%	28,0%	30,0%	44,0%	40,0%	49,0%	24,0%
Cel VII.3. Zwiększenie dostępności mieszkań we wszystkich segmentach rynku mieszkaniowego i podniesienie efektywności wykorzystania dostępnych lokali użytkowych.	VII.3.a. Zasób mieszkaniowy na 1 tys. mieszkańców.	456,9	466,0	478,9	490,7	501,4	515,2	531,0*
	VII.3.b. Liczba gospodarstw domowych oczekujących na mieszkanie w lokalu socjalnym. <i>Gospodarstwa domowe wpisane na listę kolejkową</i>	1 830	1 944	1 608	1 241	1 278	401	256
	VII.3.c. Powierzchnia wyremontowanych lokali. <i>Dane w m²; wskaźnik liczony narastająco od 2015 r.</i>	3 500	15 658	31 418	37 636	45 368	53 732	63 308
Cel VII.4. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych.	VII.4.a. Liczba zbiorników retencyjnych.	48	49	51	52	53	53	53
	VII.4.b. Udział długości dróg skanalizowanych w długości dróg utwardzonych. <i>Wskaźnik prezentuje procentowy udział długości rurociągów kanalizacji deszczowej w stosunku do długości utwardzonych dróg (publicznych i wewnętrznych) w Gdańsku zarządzanych przez Gdański Zarząd Dróg i Zieleni. W 2018 r. nastąpiła korekta danych za lata 2014–2016</i>	70,8%	74,6%	74,0%	73,9%	71,3%	67,8%	67,8%
Cel VII.5. Rozwój i dostosowanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do potrzeb użytkowników.	VII.5.a. Wybudowana i zmodernizowana sieć wodociągowa.** <i>Dane w km</i>	11,0	6,6	5,9	7,0	8,2	23,4	21,2
	VII.5.b. Wybudowana i zmodernizowana sieć kanalizacyjna.** <i>Dane w km</i>	11,3	21,3	2,7	7,8	6,6	12,5	14,0
	VII.5.c. Mieszkańcy korzystający z wodociągu.	99,6%	99,6%	99,6%	99,5%	99,5%	99,6%	99,6%
	VII.5.d. Mieszkańcy korzystający z kanalizacji sanitarnej.	99,3%	99,3%	99,3%	99,3%	99,3%	99,2%	99,2%
	VII.5.e. Obszar miasta wyposażony w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną. <i>Dane w ha; wskaźnik przedstawia powierzchnię Gdańska obsługiwaną przez miejski system wodociągowo-kanalizacyjny</i>	16 303	16 458	16 458	16 458	16 471	16 606	16 606
	VII.5.f(1). Jakość świadczonych usług wodno-kanalizacyjnych w ocenie mieszkańców. <i>Wskaźnik prezentuje udział osób oceniających „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” jakości wody w kranie w badaniu opinii mieszkańców.</i>	89%	●	91%	●	90%	●	●

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	VII.5.f(2). Jakość świadczonych usług wodno-kanalizacyjnych w ocenie mieszkańców. <i>Wskaźnik prezentuje udział osób korzystających z infolinii 994 w Saur Neptun Gdańsk (SNG) i oceniających ją dobrze w badaniu jakości usług wodociągowo-kanalizacyjnych oraz jakości wody</i>	84%	•	86%	•	87%	•	•
Cel VII.6. Ochrona wód, w tym Zatoki Gdańskiej.	VII.6.a. Przekroczenia norm jakości wody. <i>Wskaźnik obrazowany za pomocą liczby przekroczeń parametrów jakościowych na podstawie monitoringu jakości wody w systemie dystrybucji</i>	0,19%	0,07%	0,32%	0,33%	0,24%	0,59%	0,39%
	VII.6.b. Przekroczenia norm jakości oczyszczonych ścieków. <i>Liczba odnotowanych przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów jakości ścieków oczyszczonych na wylocie z oczyszczalni Wschód określonych w pozwoleniu wodnoprawnym w stosunku do całkowitej liczby badań</i>	0,00%	0,00%	00,0%	0,15%	0,31%	0,34%	0,00%
	VII.6.c. Przekroczenia jakości ścieków opadowych odprowadzanych do odborników. <i>Udział liczby przekroczeń jakości ścieków opadowych ponad wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 r. (Dz.U. Nr 168, poz. 1763) w stosunku do liczby badań jakości ścieków opadowych</i>	•	•	•	•	•	•	•
Cel VII.7. Przygotowanie wystarczającej liczby miejsc do pochówków na cmentarzach komunalnych.	VII.7.a(1). Liczba wolnych miejsc grzebalnych na cmentarzach zlokalizowanych na terenie Gdańska. <i>Pochówki tradycyjne i urnowe na cmentarzach zlokalizowanych na terenie Gdańska</i>	8 827	7 810	6 864	5 883	4 876	3 080	1 849
	VII.7.a(2). Liczba wolnych ziemnych miejsc grzebalnych służących do pochówków tradycyjnych na cmentarzach zlokalizowanych na terenie Gdańska. <i>Niezbędne do zabezpieczenia potrzeb gminy w okresie najbliższych 5 lat; 1 – warunek jest spełniony, 0 – warunek nie jest spełniony</i>	1	1	0	0	0	0	0
	VII.7.b. Udział pochówków urnowych w pochówkach ogółem.	38,2%	43,4%	49,2%	51,2%	54,8%	57,0%	59,4%

* W 2021 r. nastąpiła zmiana metodologii liczenia wskaźnika wynikająca z uwarunkowań prawnych. Do roku 2020 wskaźnik uwzględniał osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Od 2021 r. wskaźnik obliczany jest dla wszystkich odpadów komunalnych ogółem.

** Brak dostępnych danych z Banku Danych Lokalnych GUS na dzień 14.10.2022 r. Wskaźnik wyliczony na podstawie danych szacunkowych z Raportu o Stanie Miasta za 2021 r.

*** Wskaźnik od 2020 r. uwzględnia również sieci wybudowane przez inwestorów prywatnych.

• brak danych lub zjawisko nie występowało

Zespół ds. Koordynacji i Ewaluacji Programów Operacyjnych:

Katarzyna Drozd-Wiśniewska
Marcin Hrynkiewicz
Żaneta Kucharska
Aleksandra Madajczyk
Sandra Stelmak
Magdalena Wiktor
Robert Wójcik
Jacek Zabłotny

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku
ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk
www.gdansk.pl/strategia

GDAŃSK 2022

Dokument „Gdańsk Programy Operacyjne 2023” został przyjęty Uchwałą Nr XVII/514/15 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2015 roku.